

POSTANOWIENIE

31 października 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Kamil Zaradkiewicz

na posiedzeniu niejawnym 31 października 2025 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa M.S. i G.S.

przeciwko Bankowi S.A. w G.

o zapłatę,

na skutek skargi kasacyjnej M.S. i G.S.

od wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu

z 25 lipca 2024 r., I ACa 1635/23,

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

2) zasądza od M.S. i G.S. na rzecz Banku S.A. w G. kwoty po 1350 (tysiąc trzysta pięćdziesiąt) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego wraz z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia orzeczenia powodom do dnia zapłaty.

[M.O.]

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 25 lipca 2024 r. Sąd Apelacyjny we Wrocławiu, w sprawie z powództwa M.S. i G.S. przeciwko Bankowi S.A. w G. o zapłatę, na skutek apelacji pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego w Świdnicy z 27 marca 2023 r., I C 1782/21, zmienił wyrok Sądu pierwszej instancji: w punkcie I w ten sposób, że oddalił powództwo ponad zasądzoną kwotę 2344,59 CHF, nie zmieniając dalszych

rozstrzygnąć tego punktu (pkt 1 *tiret* pierwsze), w punkcie II w ten sposób, że tytułem kosztów procesu zasądził od powodów solidarnie na rzecz strony pozwanej 7417 zł z ustawowymi odsetkami w wysokości odsetek za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za okres od 1 sierpnia 2024 r. do dnia zapłaty (pkt 1 *tiret* drugie), w punkcie III w ten sposób, że nakazał powodom solidarnie, aby zapłacili na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Świdnicy kwotę 997,52 zł tytułem wydatków poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa (pkt 1 *tiret* trzecie); zasądził od powodów solidarnie na rzecz strony pozwanej kwotę 12 533 zł tytułem kosztów postępowania apelacyjnego z ustawowymi odsetkami w wysokości odsetek za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za okres po upływie tygodnia od uprawomocnienia się orzeczenia w tym punkcie do dnia zapłaty (pkt 2).

Od wyroku Sądu drugiej instancji powodowie wnieśli skargę kasacyjną, zaskarżając wyrok w części, tj. w zakresie punktu 1 co do zmiany wyroku Sądu pierwszej instancji i oddalenia powództwa ponad kwotę 2344,59 CHF, co do zasądzenia od powodów na rzecz pozwanej solidarnie kwoty 7417 zł z ustawowymi odsetkami w wysokości odsetek za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za okres od 1 sierpnia 2024 r. do dnia zapłaty, co do nakazania powodom solidarnie zapłaty na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Świdnicy kwoty 997,52 zł tytułem wydatków poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa oraz w zakresie punktu 2. w całości.

Uzasadniając wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, skarżący wskazali, że wniesiona skarga jest oczywiście uzasadniona.

Pozwana złożyła odpowiedź na skargę kasacyjną, w której wniosła o odrzucenie skargi, ewentualnie o odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania, ewentualnie o jej oddalenie oraz o zasądzenie solidarnie od powodów na swoją rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna wniesiona przez powodów nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, a zarazem kwalifikowanym pismem procesowym o ściśle określonej przez ustawę treści. Sąd Najwyższy, rozpoznając ten nadzwyczajny środek zaskarżenia, nie jest trzecią instancją sądową, lecz działa w interesie publicznym (postanowienie SN z 27 stycznia 2009 r., V CSK 358/08), na rzecz państwa jako dobra wspólnego (postanowienie SN z 11 lutego 2009 r., V CSK 388/08), jakkolwiek oczywiście nie oznacza to braku indywidualnego interesu skarżącego w rozpoznaniu nadzwyczajnego środka zaskarżenia, a w konsekwencji także weryfikacji tego interesu (*gravamen*). Jednak przede wszystkim skarga kasacyjna ma służyć ochronie prawidłowego wykonywania prawa oraz jego jednolitej wykładni. Interes prywatny uwzględnia zaś tylko na tyle, na ile może się on stać podłożem zaspokojenia interesu ogólnego (zob. aktualne uwagi w postanowieniu SN z 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99).

Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy przewidziana w art. 398⁹ k.p.c. instytucja tzw. przedsądu, w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony - co należy podkreślić - wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej (postanowienie SN z 18 września 2019 r., III CSK 71/19).

Na etapie przedsądu Sąd Najwyższy ocenia wyłącznie wnioski o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania oraz jego uzasadnienie. Wniosek stanowi element konstrukcyjny skargi odrębny od jej podstaw i ich uzasadnienia, które są oceniane dopiero, gdy skarga kasacyjna zostanie przyjęta do rozpoznania.

Dla spełnienia wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. konieczne jest zawarcie w skardze kasacyjnej odrębnego wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania, zawierającego profesjonalny wywód prawny nawiązujący do wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. przesłanek przedsądu ze wskazaniem, które z nich występują w sprawie i z uzasadnieniem stanowiska skarżącego (postanowienia SN z 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06; z 27 lipca 2007 r., I CSK 243/07).

Jako przyczynę kasacyjną, mającą uzasadniać przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, skarżący wskazali oczywistą zasadność skargi.

Na tle przyczyny kasacyjnej wskazanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. w orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że nie każde naruszenie prawa, nawet oczywiste, przesądza o zasadności skargi kasacyjnej (zob. postanowienia SN: z 15 lutego 2007 r., V CSK 485/06; z 3 marca 2020 r., V CSK 75/19). Sam zarzut naruszenia, nawet oczywistego, określonego przepisu prawa nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, bowiem mimo takiego naruszenia prawa, orzeczenie może być prawidłowe (postanowienia SN: z 10 stycznia 2003 r. V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49; z 6 listopada 2020 r., III CSK 110/20). Przesłanka „oczywistej zasadności skargi kasacyjnej” nie odpowiada bowiem w pełni przesłance „oczywistego naruszenia prawa” przez wydanie zaskarżonego orzeczenia (postanowienie SN z 20 lutego 2008 r., V CSK 512/07).

O oczywistej zasadności skargi można mówić jedynie w przypadku stwierdzenia szczególnych, kwalifikowanych, wręcz rażących przypadków naruszenia prawa przez sąd drugiej instancji, bez wnikliwego wgłębiania się w merytoryczną analizę trafności orzeczenia (postanowienia SN: z 10 stycznia 2003 r. V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49; z 7 października 2010 r., I CSK 189/10; z 28 lipca 2011 r., I CSK 77/11), które powodują, że zaskarżone orzeczenie jest wadliwe.

Uzasadniając stanowisko o oczywistej zasadności skargi, powodowie wskazali, że Sąd drugiej instancji błędnie przyjął, że w niniejszej sprawie za mające charakter abuzywny należy uznać jedynie te postanowienia dotyczące mechanizmu indeksacyjnego, które dotyczą zastosowania przy ustaleniu kursów walut, arbitralnie ustalanych przez pozwaną marż oraz, że po ich wyeliminowaniu zawarta przez strony umowa kredytu zawierała wszystkie elementy konieczne dla określenia treści stosunku prawnego łączącego strony.

Sąd Najwyższy nie podziela stanowiska powodów, że Sąd drugiej instancji, wyrażając powyższy pogląd prawny, dopuścił się ewidentnego naruszenia prawa, które skutkowało wydaniem oczywiście wadliwego wyroku. Kwestia

dopuszczalności „podziału” klauzuli „kurs średni Narodowego Banku Polskiego +/- marża banku” nie jest bowiem jednolicie rozstrzygana w orzecznictwie Sądu Najwyższego, co samo w sobie wyklucza możliwość uznania wniesionej przez powodów skargi za oczywiście uzasadnioną.

Za dopuszczalnością takiego podziału Sąd Najwyższy opowiedział się m.in. w wyroku z 30 października 2024 r., II CSKP 1939/22, wskazując, że po wyeliminowaniu z umowy kredytu postanowień dotyczących marży banku nadal możliwe jest ustalenie świadczeń stron. Podstawę obliczenia ich wysokości stanowi kurs średni NBP, gdyż postanowieniom umowy w tym zakresie nie można przypisać cechy abuzywności. Przyjęcie bezskuteczności postanowień dotyczących wyłącznie marży powoduje, że umowa nadal zawiera postanowienia określające wysokość świadczenia, mechanizm waloryzacji oraz kurs CHF, pozwalający na określenie sposobu dokonania waloryzacji. Są to elementy wystarczające dla uznania umowy za obowiązującą, przez co nie ma podstaw do przyjęcia jej nieważności. Rozwiązanie to odpowiada nie tylko przepisom prawa, ale również celom dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich (Dz. Urz. UE z 1993 r., Nr L 95, s. 29; dalej jako: „dyrektywa 93/13”), w której nie przewidziano bezwzględnej nieważności umów zawierających postanowienia niedozwolone, ale przeciwnie - jako zasadę przyjęto zachowanie umowy w mocy. Analogiczny pogląd został wyrażony również m.in. w wyrokach z 1 czerwca 2022 r., II CSKP 364/22; z 22 lutego 2024 r., II CSKP 11/23.

Przeciwny pogląd Sąd Najwyższy wyraził m.in. w wyroku z 21 listopada 2023 r., II CSKP 1602/22, wskazując, że nie ma uzasadnionych podstaw do przyjęcia, że postanowienie określające miarodajny kurs waluty jako sumę kursu średniego NBP i marży banku, dotyczy w istocie dwóch odrębnych zobowiązań umownych - zgodnie bowiem z wyrokiem TSUE z 29 kwietnia 2021 r., C-19/20 (ECLI:EU:C:2021:341, pkt 71), jedynie gdyby element klauzuli indeksacyjnej stanowił zobowiązanie umowne odrębne od innych postanowień umownych, które mogłyby być przedmiotem zindywidualizowanego badania jego nieuczciwego charakteru, sąd krajowy mógłby go usunąć.

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powodowie podnieśli również, że umowa kredytu ma być oczywiście sprzeczna z naturą stosunku zobowiązaniowego i z tego względu ma być nieważna w całości.

Również w tym zakresie argumentacja przedstawiona przez powodów nie może być uznana za przekonującą o oczywistej zasadności wniesionej przez nich skargi.

Przepisy art. 385¹ i n. k.c. stanowią rdzeń systemu ochrony konsumenta i wprowadzają instrument wzmożonej - względem zasad ogólnych (w tym art. 353¹ k.c.) kontroli treści postanowień narzuconych przez przedsiębiorcę pod kątem poszanowania interesów konsumentów, co w powiązaniu z istotnymi różnicami w konsekwencjach tych naruszeń, polegającymi w szczególności na zastosowaniu w reżimie niedozwolonych postanowień sankcji bezskuteczności zawieszanej na korzyść konsumenta, wyłączeniu zastosowania art. 58 § 3 k.c. i daleko idącym ograniczeniu możliwości zastąpienia bezskutecznej klauzuli inną, stwarzałoby ryzyko rozstrzygnięć poniekąd przypadkowych i arbitralnych. W konsekwencji przyjęto, że w zakresie naruszeń właściwości (natury) stosunku prawnego, które spełniają przesłanki określone w art. 385¹ i n. k.c. - reżim niedozwolonych postanowień umownych wyłącza także zastosowanie art. 58 § 1 w związku z art. 353¹ k.c. (zob. m.in. wyroki SN: z 27 listopada 2019 r., II CSK 483/18; z 13 maja 2022 r., II CSKP 464/22; z 27 maja 2022 r., II CSKP 314/22; z 27 maja 2022 r., II CSKP 377/22, z 29 listopada 2023 r., II CSKP 1460/22).

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.). O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1, § 1¹ i 3 w zw. z art. 108 § 1, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. w zw. z § 2 pkt 6 i § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (tekst jedn.: Dz.U. z 2023 r., poz. 1964).

[M.O.]

[SOP]